

Ryhmä 1. Kuluttajalähtöisyys ja kotimaisuuden arvostus

Tavoitteen tarkka kuvaus

Lisätä kotimaisten vihannesten tuotantoa ja kulutusta tarjoamalla kuluttajille laadukkaita ja maukkaita tuotteita sekä parantamalla tietoisuutta terveellisistä ja laadukkaista vaihtoehtoista. Tarjotaan erityisesti lapsille, nuorille ja perheille lisätietoa ja myönteisiä kokemuksia kotimaisista vihanneksista.

Toimenpiteet ja toteuttajat

- Ruokakasvatuksen lisääminen
 - Järjestetään teemapäiviä kouluissa ja päiväkodeissa, joissa lapset ja nuoret pääsevät valmistamaan ruokaa kotimaisista vihanneksista.
 - Viljelykokeilut kouluissa lisäävät ymmärrystä ja kiinnostusta tuotantoa kohtaan.
- Kuluttajätietoisuuden parantaminen
 - Tuote-esittelyt kaupoissa ja mahdollisuus vierailulla tiloilla.
 - Sosiaalisen median kampanjat ja tiedon levittäminen ruoan laadusta.
 - Selvitykset kuluttajien odotuksista ja laadun käsityksistä.
- Arvoketjun yhteistyön vahvistaminen
 - Lisätään yhteistyötä viljelijöiden, yritysten, teollisuuden, kaupan ja järjestöjen (esim. MTK) kesken vastuullisuuden ja kotimaisuuden edistämiseksi.

Onnistumisen mittari

Kotimaisten kasvien tuotantoa ja kulutusta seurataan tilastoista ja kulutustutkimuksista ja -seurannasta.

Merkityksellisyys

Tavoite on ajankohtainen uusien ravitsemussuosittelujen valossa ja vaikuttaa myönteisesti kansanterveyteen sekä puutarhaelinkeinojen elinvoimaisuuteen. Kuluttajien hyvinvointi ja kotimaisen ruoantuotannon tukeminen yhdistyvät tavoitteessa hyvin.

Aikataulu

Tilanteen kehitystä seurataan vuoteen 2035 asti, johon mennessä tavoitteena on selkeä kotimaisten vihannesten kulutuksen kasvu.

Ryhmä 2. Monipuolinen ja kestävä vihannestuotanto

Tavoitteen tarkka kuvaus

Laajentaa vihannestuotantoa maantieteellisesti ja hyödyntää alueellista viljelykiertoa viljelijöiden yhteistyöllä sekä edistää kestävää tuotantoa erilaisilla viljelymenetelmillä.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnetään pölyttäjäturvallisia käytäntöjä, kuten kukka-, alus- ja kerääjäkasvien viljelyä, sekä panostetaan kasteluun ja maanparannusaineisiin. Kasvava kysyntä tukee tuotannon kannattavuutta.

Kysynnän kasvua edistetään viestimällä erityisesti lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen sosiaalisen median kautta. Vihannesten tulee olla houkuttelevia ja helposti lähestyttäviä – esteenä voi olla esimerkiksi multaporkkanoiden vieroksunta.

Onnistumisen mittari

Tulokset voidaan todentaa tilastojen avulla, esimerkiksi vihannesten kulutuksen ja viljelyalan muutoksina.

Merkityksellisyys

Vihannesten runsas käyttö parantaa kansanterveyttä. Niitä tulisi syödä pääasiassa tuoreina ilman lisäaineita ja ylimääräistä suolaa. Viljelyn on oltava taloudellisesti kannattavaa tuottajalle ja kaupassa tuotteiden tulisi olla kuluttajalle hinnaltaan kohtuullista.

Aikataulu

Tavoitteena on, että suomalaisten vihannesten kulutus nousee 500 grammaan päivässä vuoteen 2035 mennessä.

Ryhmä 3. Kuluttajälähtöisyys ja kotimaisuuden arvostus

Tavoitteen tarkka kuvaus

Tavoitteena on lisätä kotimaisten vihannesten kulutusta, parantaa kuluttajien ymmärrystä satokausijattelusta ja tuottaa entistä enemmän kotimaisia vihanneksia. Tämä edellyttää kuluttajien tietoisuuden lisäämistä kotimaisten tuotteiden eduista ja ostokäyttäytymisen muuttamista. Tavoitteena on myös parantaa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta vihannestuotannossa, pienentää kulutuksen hiilijalanjälkeä sekä lisätä työllisyyttä ja vientiä.

Toimenpiteet ja toteuttajat

- Kuluttajille tarjotaan enemmän tietoa kotimaisten vihannesten eduista, saatavuudesta ja satokausijattelusta.
- Yhteistyötä lisätään tuottajaorganisaatioiden ja kaupan kanssa, mikä helpottaa kotimaisten tuotteiden pääsyä markkinoille. Kaupan ja tuottajien välinen yhteistyö tuo kotimaiset vihannekset paremmin esille, ja kaupan pienemmät katteet kotimaisista tuotteista edistävät vihannesten myyntiä.

Onnistumisen mittari

- Kotimaisten vihannesten osuus kulutuksessa pyritään nostamaan mahdollisimman lähelle 100 %.
- Kotimaisten vihannesten ostoprosenttia mitataan esimerkiksi kaupan äppien ja ostodatan avulla.
- Suoramyynti kaksinkertaistuu nykyisestä.

Merkityksellisyys

Tavoitteet ovat tärkeitä ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta. Kotimaisten vihannesten kulutuksen lisääminen parantaa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta, pienentää hiilijalanjälkeä ja tukee kotimaisia viljelijöitä. Tavoitteet lisäävät työllisyyttä vihannestuotannossa ja mahdollistavat viennin kasvun.

Aikataulu

Muutos kotimaisten vihannesten kulutuksessa ja tuotannossa voi alkaa heti.

Ryhmä 4. Monipuolinen ja kestävä vihannestuotanto

Tavoitteen tarkka kuvaus

Kaksinkertaistaa vihannesten kulutus nykyisestä 45 kg/hlö -> 90 kg/hlö

Toimenpiteet ja toteuttajat

Tavoitteeseen pyritään kuluttajien tietoisuuden lisäämisen ja yleisen asennemuutoksen kautta sekä lisäämällä kasviksia laitosruokailussa (päiväkodit, koulut, armeija) avulla.

Käytännön keinoiksi ehdotettiin:

- Julkista tukea siemenjakoihin ja viljelyvälineisiin (esim. osana äitiyspakkausta)
- Siirtolapuutarhojen ja viljelypalstojen määrän lisäämistä
- Kiinteistöveron kevennyksiä pihaviljelyyn kannustamiseksi
- Kasvisten veronkevennyksiä ja mahdollisia veronkorotuksia lihalle

Onnistumisen mittari

Tavoitteen edistymistä voidaan seurata tilastoimalla vihannesten kulutusta per henkilö sekä tarkastelemalla julkisen sektorin ruokahankintojen sisältöä. Lisäksi voidaan arvioida vihannestuotannon kasvua maakunnallisesti, seurata vihannesvalikoiman kehitystä kaupoissa ja kuluttajien asenteita.

Merkityksellisyys

- Terveydelliset hyödyt – Kasvisten suurempi kulutus edistää kansanterveyttä.
- Omavaraisuus ja huoltovarmuus – Lisääntynyt vihannestuotanto vahvistaa ruokaturvaa.
- Ympäristövaikutukset – Kasvispainotteisempi ruokavalio on ilmastoystävällinen vaihtoehto.

Aikataulu

Tavoitteeksi asetettiin vihannesten kulutuksen kaksinkertaistaminen vuoteen 2030 mennessä.

Ryhmä 5. Elinvoimainen pienviljely

Tavoitteen tarkka kuvaus

Parantaa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta pienviljelyn kautta. Vähentää maatalouden ympäristövaikutuksia ja tukea paikallisia yhteisöjä. Kehittää kylätyyppisiä ratkaisuja, joissa ruoantuotanto on omavaraista, tehokasta ja yhteisöllistä.

Toimenpiteet ja toteuttajat

Tavoitteeseen pyritään panostamalla pienviljelyn innovaatioihin, kehittämällä uusia tuotantoratkaisuja (esim. vertikaaliviljely) ja hakemalla ideoita muilta aloilta. Pienimuotoiseen viljelyyn ja yhteisöllisyyden kasvuun tähtääviin toimiin kohdistetaan tukia.

Onnistumisen mittari

Vihannestilojen määrä kasvaa 100-kertaiseksi 20 vuodessa, eli noin 10 % vuodessa.

Merkityksellisyys

Muutos on välttämätön ekologisista, taloudellisista ja yhteisöllisistä syistä. Pienviljely vähentää kuljetuskustannuksia, ruokahävikkiä ja hiilijalanjälkeä sekä parantaa ruoan laatua ja läpinäkyvyyttä. Yhteisöllisyys tuo mukanaan keskinäistä huolenpitoa, turvallisuuden tunnetta ja yhteiskuntarauhaa.

Aikataulu

Vuoteen 2050 mennessä tavoitteena on 1000 toimivaa pienviljely-yhteisöä.